

Novus Svensk väljaropinion februari 2022

Novus Svensk Väljaropinion är Novus sammanställning av det politiska läget i Sverige. Under valåret kommer denna att släppas i slutet av varje månad och innehåller en sammanfattning av de publika politiska undersökningar Novus släppt under perioden för att på så sätt ge en lite bättre överblick över de olika undersökningarna under detta spännande valår. Vill man läsa mer om varje undersökning så presenteras de också som individuella rapporter på Novus hemsida. www.novus.se

Sammanfattning

Dessa undersökningar skedde alla innan Rysslands invasion av Ukraina, men det bubblade ändå kring försvarspolitiken. Det rapporterades om drönare runt kärnkraftverken som polisen förföljde med helikopter som är svårt att avfärda som felaktigt, även om det drog igång en massiv rapportering om drönare både högt och lågt i svensk massmedia.

Försvarspolitiken var den fråga som ökade mest i januari 2022, men den nådde inte några rekordnivåer utan landade mer i nivå med 2014 års nivåer då det rapporterades om misstänkta ubåtar i Stockholms skärgård. Svenskarnas vilja att gå med i NATO ökade redan i januari, även om det först i februari, efter Invasionen, för första gången var fler som var för att gå med i NATO än emot.

Socialdemokraterna tappade lite i stöd från januari till februari och svenskarna började tröttna på Coronarestriktionerna som sedan släpptes.

Med Rysslands invasion kommer vi sannolikt fortsatt se ett ökat intresse för försvarsfrågan. Energifrågan som jag lyfte som sannolik valfråga kommer säkert att vara i centrum fortsatt även om det nu också kommer att handla om en ökad självförsörjandegrad och minskat beroende av rysk gas och dess påverkan på svenska energipriser.

Även synen på flyktingfrågan kommer vara högst relevant under valåret. 73 % av svenskarna vill att Sverige skall ta emot flyktingar som söker asyl från Ukraina. Även om kriget blir kortvarigt kommer effekterna av det sannolikt att påverka Sverige länge, minst under hela valrörelsen.

Säkerhetspolitiken, självförsörjandet, vår beredskap, vår försvarsförmåga, synen på EU, synen på Ryssland. Utöver det är det viktigt att vi lär oss av pandemin som förhoppningsvis har klingat av nu. Även den ställer helt andra krav på samhället än man nog tror. Även den kräver en medvetenhet kring virussjukdomar, beredskap, synen på hur vi vårdar våra allra äldsta m.m.

Det kommer följaktligen att bli ett turbulent valår, inte bara ur ett inhemskt perspektiv utan även internationellt. Det är inte otroligt att svensk media också behöver lyfta blicken på ett helt nytt sätt, börja bevaka EU:s politik mer och på så sätt öka medvetenheten kring den och dess påverkan på Sverige mer. Redan 2018 var väljarrörligheten hög och den kommer inte att minska fram till valet. Även om en kris kortsiktigt gynnar sittande regeringen och skapar en dämpande effekt på övriga partiers möjlighet att vinna väljarstöd och agera. Men var händer om kriserna är det normala? Vi är nog snart där.

Följande sidor innehåller de undersökningar och de sammanfattningar vi publicerat under februari månad. Hela rapporterna finns som vanligt att hitta på vår hemsida. Detta är mer satt att vara en kort sammanfattning för månaden som varit.

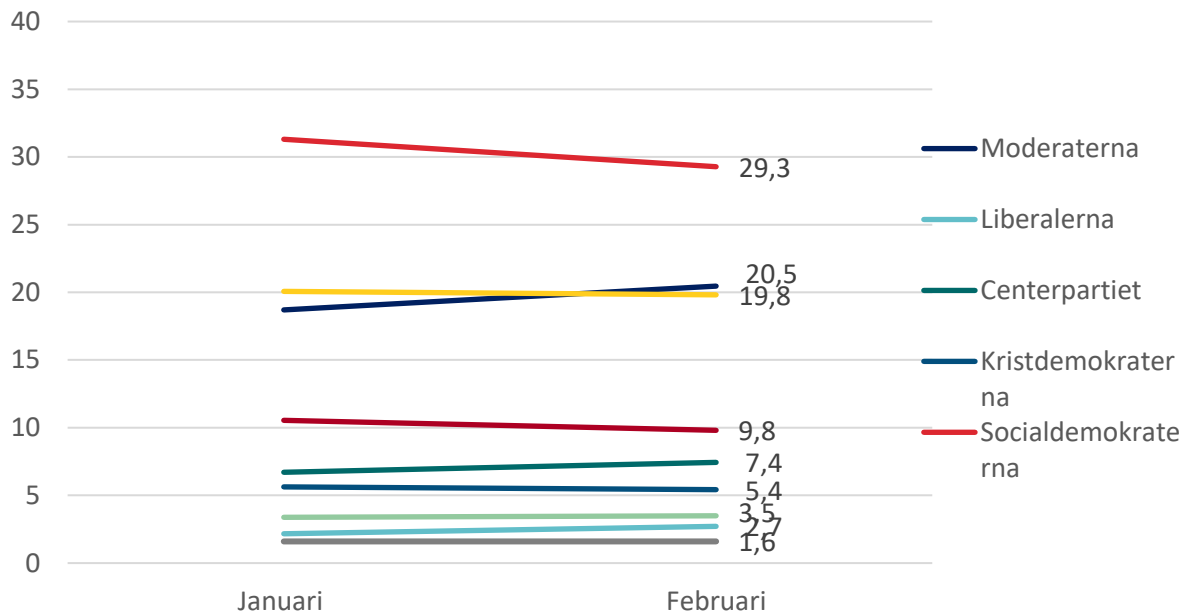
Torbjörn Sjöström

VD

Novus

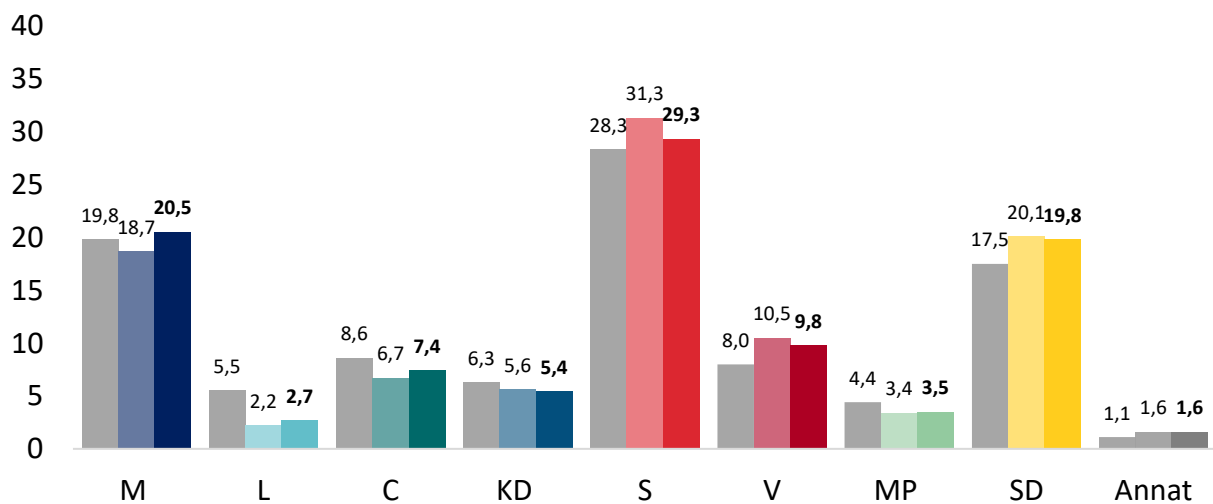
Väljarbarometern

FRÅGA: Hur skulle du rösta om det vore Riksdagsval idag?

FRÅGA: Hur skulle du rösta om det vore Riksdagsval idag?

(Grå stapel Valet 2018, transparent stapel Novus januari 2022, ifylld stapel Novus februari 2022)

Bas: Allmänheten 18+ år (n=3759) | Fältperiod: 3 – 30 januari 2022

Sammanfattning

Socialdemokraterna ligger i februari 2022 över sitt valresultat och är det största partiet i opinionen med 29,3% av väljarnas stöd. Moderaterna (20,5%) är det andra största partiet och det största av oppositionspartierna, tätt följt av Sverigedemokraterna (19,8%). Alla de tre största partierna har ett opinionsstöd på över valresultatet i september 2018.

Vänsterpartiet (9,8%) har även de ökat sitt väljarstöd sedan valet 2018 medan Centerpartiet (7,4%) ligger 1,4 procentenheter under. Kristdemokraterna ligger på 5,4 procent, Både Miljöpartiet (3,5%) och Liberalerna (2,7%) ligger under riksdagsspärren och skulle inte få några mandat om det var val idag.

Kommentar

S är fortsatt största parti men M bryter sin två månaders nedåtgående trend och är återigen större än SD även om skillnaden mellan M och SD är inom felmarginalen.

M ökar i sakfrågeägarskap och i väljaropinionen, M vinner väljare från SD, KD och L men tappar till C och S, så de vinner inga blockbytare utan tappar snarare åt det hållet.

S bryter också en två månader lång uppåtgående trend och tappar, S är nu på samma nivå som i december. Men är kvar på höga nivåer, över 29,3 % har de bara haft 7 gånger denna mandatperiod. Det har dock varit en turbulent mandatperiod för S där de pendlat mellan 23,2 och 31,8. I regel har det gått snabbare upp i väljarstöd och sedan tagit lite längre tid för dem att tappa. Starten på pandemin vann de kraftigt på och nådde på endast några månader en toppnotering. En toppnotering det tog 1,5 år innan hela uppgången tappats. Sedan tillträdde Magdalena Andersson och de rusade snabbt i opinionen igen men tappar som sagt lite nu igen.

Även om det inte är signifikant jämfört med föregående månads väljarbarometer, kan dessa förändringar underbyggas med Novus undersökning kring sakfrågeägarskap där S tappar och M ökar.

Väljaropinionen byggs enligt Novus studier att man först har förtroende nog för partiets företrädare för att sedan titta på politiska sakfrågor, gillar man dom kan man tänka sig att rösta på partiet. Det finns dock undantag, SD det tydligaste. SD är mer ett motparti, en protest mot de andra partierna och deras oförmåga att se de problem man själv anser är störst. Men man förväntar sig inte nödvändigtvis att SD skall lösa problemen, de räcker för många att de är en nödbroms som stannar en utveckling som går åt fel håll. När inte längre rör sig åt fel håll så förväntar man sig lika mycket att de traditionella partierna skall förstå och hjälpa till att styra Sverige åt rätt håll igen. Självklart gäller det inte alla som sympatiserar med SD, men det är ett starkt inslag i SD som man inte ser i de flesta andra partier. Men även V har sådana tendenser vilket synliggjordes sommaren 2021, när de sänkte regeringen med sitt utspel för att få makt samtidigt som man ändå ville behålla statsministern. V vann då mer på bristen hos de andra partierna än att man lockade med sin egen politik.

Apropå V så tappar de lite jämfört med föregående månad och är nu tillbaka på samma nivå de hade innan de sänkte regeringen sommaren 2021.

SD är kvar på ungefär samma nivå som föregående månad, det är M som ökar i stället och därför blir större än SD igen. MP kvar under 4 % spärren på ungefär samma nivå som föregående månad, tredje månaden i rad under spärren för MP. MP:s situation är extra problematisk då de kraftigt tappat i sakfrågeägarskap kring klimat och miljö. Deras förtroende har mer än halverats sedan de låg som högst och är nu bara ett par procentenheter före M i den frågan. Inte för M gått fram så kraftig utan

framför allt för MP har tappat i klimatdelen. Klimatfrågan är global och kan inte hanteras som en nationell fråga och energifrågan har en stark inverkan i detta som jag skrivit lite om tidigare.

L har inte varit över spärren sedan juni 2019 även om de går upp lite jämfört med januari. L hade sin historiska bottennotering i september 2021 (2,1%). KD tappar lite och bryter den uppåtgående trenden de haft två månader, men de är på betryggande avstånd från 4 % spärren som de var nära i november 2021.

C tar väljare från M och S, så den breda mitten har en attraktionsnivå ändå för några och de bryter en tre månader lång nedåtgående trend och är nu på samma nivå som i december 2021.

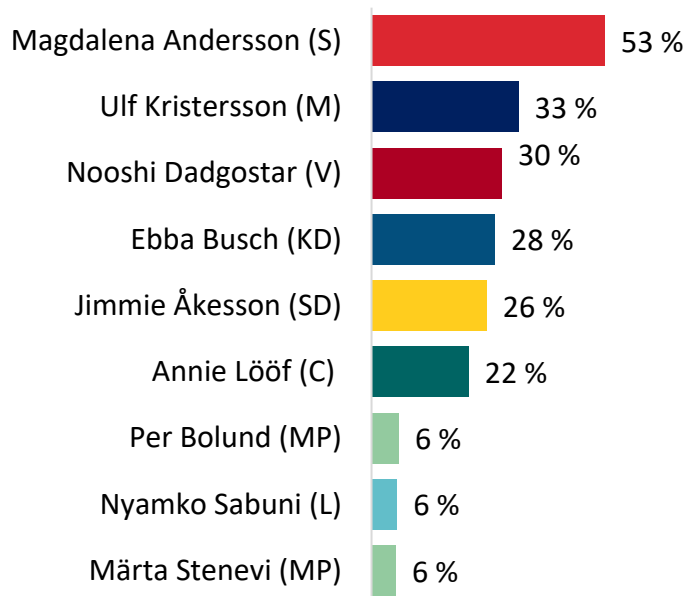
A C vinner från M och S är intressant och sätter den ändå lite tydligare i en nyckelposition. Samtidigt om S går till val genom att leda en minoritetsregering som söker bredare parlamentariskt stöd utifrån sakfrågor eller genom att regera på en budget med oppositionens inspel så begränsar det kanske snarare V:s roll och kanske också SD:s om inte M hellre samarbetar med SD än S... C kommer sannolikt inte att vilja sätta sig i en situation där de behöver välja mellan V och SD, då är min gissning att de fortsätter att hålla sig utanför en regering.

En kommentar om statistiskt säkerställda (signifikanta) förändringar. De är mer en "matematisk ledstång". Något som är bra att titta på men det är ingen fast gräns som betyder att något absolut har hänt eller inte hänt. Samtidigt är det bra att titta på och Novus/SVT är ensamma om att fortfarande kunna helt kunna titta på det av alla väljarbarometrar som presenteras månadsvis. Är något signifikant så betyder det att man med 95 % säkerhet kan säga att en förändring skett rent matematiskt. Det vi också har att titta på är andra Novus undersökningar, något jag alltid tittar på för att bygga argumenten men också för att säkerställa att det inte bara är en matematisk trygghet som vi uttalar oss om. Eller som i detta fall när förändringen inte är matematiskt säkerställd, men vi har kompletterande undersökningar som stödjer detta. Jag tittar alltid på mer än bara väljarbarometern för att förstå vad som ligger bakom förändringarna och vilka förändringar som är intressanta.

Fördelen med att göra hundratals undersökningar om året, vi bygger en kunskap som gör att vi kan sätta ord på siffrorna så mycket mer än om man bara har en isolerad undersökning. Detta är en styrka vi utnyttjar i alla undersökningar vi gör inte bara kring väljarbarometern. Allt vi undersöker kretsar kring mänskligt beteende och hänger mer ihop än var jag tror de flesta spontant tror. Men är ju självklart när man tänker på det. Det är t.ex. aldrig bara politik ju. Det är människors vardag, nutid och framtid det handlar om.

PARTILEDARFÖRTROENDE

FRÅGA: Vilket förtroende har du för följande partiledare? (Andel som svarat mycket stort eller ganska stort)

Bas: Allmänheten 18-79 år (n=1032) | Fältperiod: 3 – 8 februari 2022

Sammanfattning

Detta är den första Partiledarförtroende-mätningen för valåret och första sedan Magdalena Andersson tillträtt som statsminister. Andersson uppmäter det högsta förtroende för en Partiledare sedan Fredrik Reinfeldt hade 55 procent i januari 2012.

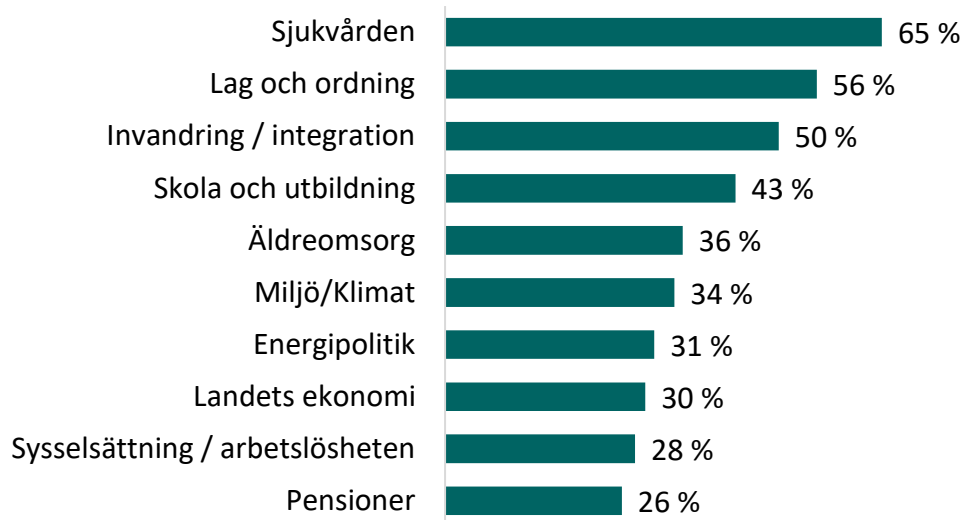
Anderssons förtroende är så högt för att hon bryter en trend vi rapporterat om länge, att sympati = förtroende. Att man inte har förtroende för en partiföreträdare men inte kan tänka sig rösta på. När Reinfeldt var statsminister hade han förtroende från Socialdemokrater trots att de inte ville rösta på honom. Det försvann efter Reinfeldts sista mandatperiod och polariseringen växte. Andersson t.ex. har förtroende från en tredjedel av Moderaternas sympatisörer. Där är den största ökningen jämfört med föregående undersökning från november 2021. Även bland SDs sympatisörer har förtroendet ökat och är mycket högre än de hade för Löfven. Motsvarande förtroende för Kristersson finns inte bland S sympatisörer.

Ulf Kristersson ligger kvar på andraplats och uppmäter samma förtroende som i november 2021, 33 procent. Nooshi Dadgostar behåller också hon sin tredjeplats och har inte heller ökat eller minskat i förtroende och ligger på 30 procent.

Ebba Busch ökar sitt förtroende signifikant med 4 procentenheter från 24% till 28%, går om Jimmie Åkesson och tar fjärdeplatsen. I botten hittar vi Per Bolund (6%) och Nyamko Sabuni (6%) – båda minskar signifikant.

VIKTIGASTE POLITISKA FRÅGAN

Vilka politiska frågor tycker du är viktigast? (Topp tio viktigaste frågorna)

Bas: Allmänheten 18-79 år (n=1038) | Fältperiod: 13 – 19 januari 2022

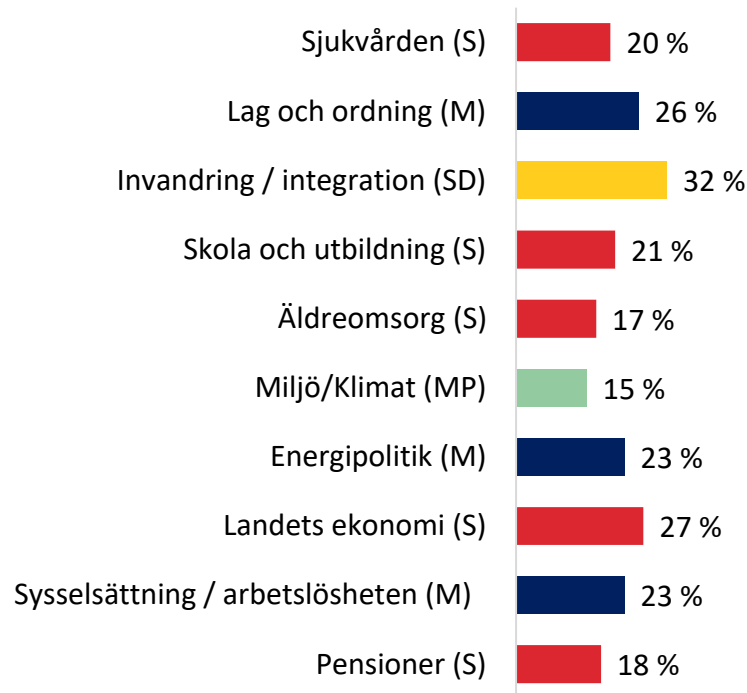
Sammanfattning

Sjukvården är fortsatt den fråga som flest anser är den viktigaste politiska frågan, följt av lag och ordning och invandring/integration. Jämfört med undersökningen från december 2021 är samma frågor kvar i topp-tio-listan. Några förändringar ser vi dock i listan. Frågan om skola och utbildning minskar signifikant från 51% till 43% och miljö och klimatfrågan minskar från 39% till 34%.

Den fråga som ökar mest jämfört med föregående undersökning är försvaret, där 19 % anser att det är en av de viktigaste politiska frågorna, och är nu på en 12:e plats. Dock fortfarande färre som anser att den är viktigare nu än den var mellan 2014–2017. Varför försvarsfrågan ändå är så låg när både militär visar en ökad närvaro i Sverige, t.ex. svensk militär på Gotland och det internationellt spända tonläget på grund av Rysslands agerande kan tyckas konstigt. Men det handlar om att svenskarna må vara oroliga för Ryssland som stormakt. Inte om att man är rädd för en invasion i Sverige utan att man inte litar på Rysslands agerande internationellt. Att de agerar i egenintresse mer än tar hänsyn till internationella spelregler. Inte att man tror att Ryssland skall invadera Sverige. Uppgången visar ändå på ett ökat stöd för ett inhemskt försvar som kan försvara oss om det skulle behövas.

BÄSTA PARTI

Fråga: Vilket parti tycker du har den bästa politiken i nedanstående frågor? (Topp tio viktigaste frågorna, andel som tycker respektive parti har bäst politik i frågan)

Bas: Allmänheten 18-79 år (n=1038) | Fältperiod: 13 – 19 januari 2022

Kommentar

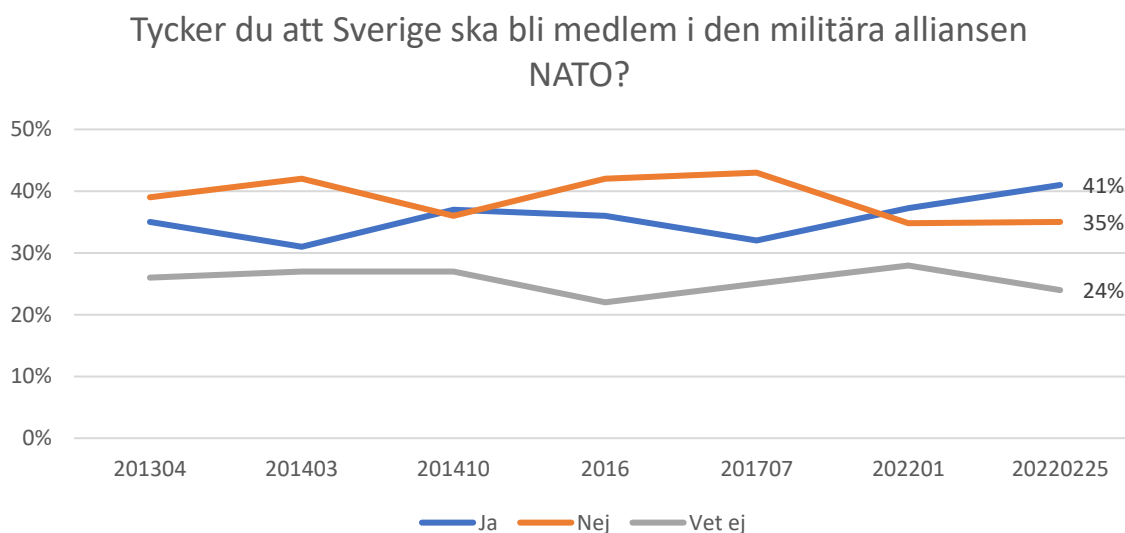
Den stora skrällen är nog att Miljöpartiet tappat kraftigt i sakfrågeägarskap kring miljö och klimat. En säkerställd nedgång från 20 till 15 procent anser att de är bäst i den sakfrågan. En förklaring till detta är att klimatfrågan är en internationell fråga som behandlas som en nationell, samt att energipolitiken är så tätt kopplad till klimatfrågan. OM framtiden är elektrisk blir det svårt att nå den om det saknas elektricitet. Även miljöfrågan är mer en internationell fråga än en nationell. Vi ser i Novus klimatrapport att allmänheten är bra påläst och ser både miljö och klimatfrågan som något som behöver hanteras mer internationellt än nationellt. Elbilen och högt bensinpris i Sverige löser inte klimatkrisen enligt väljarna, det gör däremot internationellt samarbete och sanktioner mot de länder som släpper ut mest. I en sådan kontext får Miljöpartiet mycket svårt för att hävda sig med sin politik i sin kärnfråga. Värt att notera är att Liberalerna inte äger någon som helst sakfråga. Det var längesedan de ägde skolfrågan och den har inte ersatts av någon annan profilfråga, även om de är "minst dåliga" i skolfrågan så är de bara på en delad fjärdeplats tillsammans med V bakom ettan S, tvåan M och trean SD. Det är ett tydligt tecken på hur djup liberalernas kris är. Även Centerpartiet har stora problem med sakfrågeägarskap. De har mer vunnit väljare genom politisk positionering än sin politik. De har tappat miljöfrågan, regionalpolitiken och företagande.

Sammanfattning

Sjukvården ligger fortfarande i topp, följt av lag och ordning samt invandring/integration. Socialdemokraterna, Moderaterna och Sverigedemokraterna äger fortsatt en fråga vardera bland dessa tre viktigaste frågorna för väljarna.

Av de tio viktigaste frågorna anses Socialdemokraterna ha bäst politik i flest antal frågor. Socialdemokraterna anses ha bäst politik i fem frågor, vilka är sjukvården, skola och utbildning, äldreomsorg, pensioner och landets ekonomi. Moderaterna anses ha bäst politik i tre frågor, vilka är jobb/sysselsättning, lag och ordning samt energipolitiken. Sverigedemokraterna och Miljöpartiet anses ha bäst politik i en fråga vardera, vilka är invandring och integration respektive miljö och klimat. Det är intressant att notera att S tappar i det sammanlagda sakfrågeägarskapet även om de fortsatt har äger flest topp 10 frågor. Men en nedgång i totalen brukar indikera ett sjunkande väljarstöd.

NATO, Ryssland och USA

Kommentar

Invasionen av Ukraina har ökat svenskarnas vilja att gå med i Nato. Bara två dagar efter invasionen är det nu för första gången fler svenskar som är för ett Natomedlemskap än mot. I januari då vi undersökte frågan var skillnaden inom felmarginalen, nu är det statistiskt säkerställt fler som är för än emot. Andelen för har ökat och andelen osäkra har minskat. Det ser ut som de osäkra väger över till att vara positiva mer än att den dryga tredjedelen som var emot har ändrat sig.

Störst stöd finns bland M, KD, L, C och SD:s sympatisörer. Medan fler är emot att gå med än för bland S, V och MP. Men endast inom V och MP är det en majoritet emot ett Natomedlemskap.

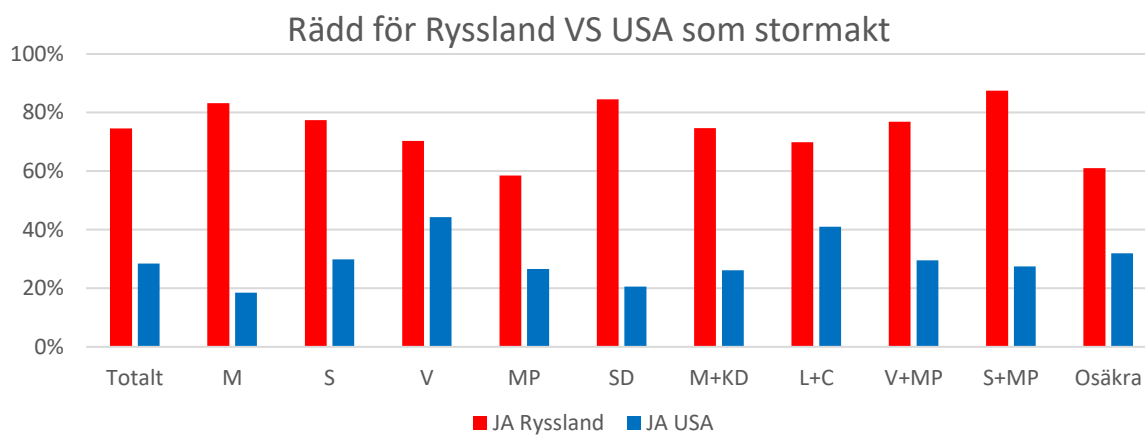
Det skall bli mycket intressant att följa denna fråga framåt.

Lägger man också till att rädslan för Ryssland som stormakt har ökat rejält och att synen på USA är oförändrad så talar mycket lite för att denna trend är kortvarig. Det är ingen tvekan om att Ryssland nu har bekräftat att de är en stormakt man skall vara orolig för och att NATO är en av lösningarna i fler svenskars ögon för att göra sig mindre sårbar.

Rädd för Ryssland eller USA som en stormakt?

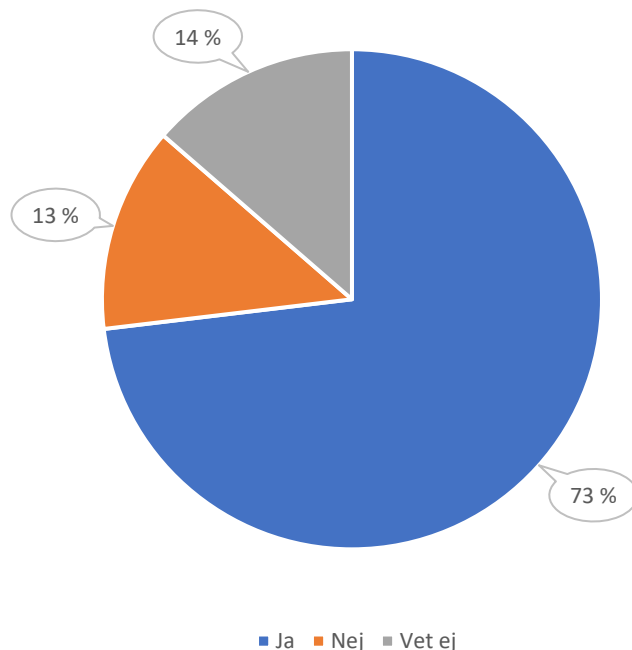
Som ett komplement till Natomedlemskapet har vi också undersökt om man är rädd för Ryssland samt USA som en stormakt.

Rädslan för Ryssland har fortsatt öka, nu är 75 % rädda för dem som stormakt. Kanske inte så konstigt efter att man invaderat Ukraina. Men jämför med 2019 då de faktiskt låg på nästan samma nivå som USA. USA är kvar på samma nivå som de var då. Men de bleknar jämfört med Ryssland.

Flyktingfrågan

Fråga: Om invasionen i Ukraina leder till att flyktingar söker sig till Sverige. Tycker du att Sverige skall ta emot dessa flyktingar?

73 % av svenskarna vill att Sverige skall ta emot flyktingar från Ukraina som söker sig till Sverige. Det är ingen tvekan om att svenskarnas solidaritet är stor när det handlar om att hjälpa människor som flyr från krig.

Att det är problem med integrationen och löneglidning på arbetsmarknaden är något man bryr sig om när ordet flykting mer associeras till ekonomisk flykting. Inte när det gäller att fly från krig. Vi vet också detta sedan tidigare undersökningar där ordet flykting inte blev lika känslomässigt laddat som det faktiskt är. När vi påminde om det så ökade viljan att hjälpa. Men ord som flyktingvåg och massinvandring och liknande tog bort den känslomässiga kopplingen från ordet och gjorde att det såg ut som svensken inte har solidariteten. Men då var det en reaktion på hur det beskrevs i media. Och vi påminns igen i denna undersökning om att svensken vill hjälpa till när det är på riktigt. Man vill inte se människor som dör och man vill att Sverige ställer upp när vi behövs.

Novus

Här är Novus studie kring ordet flykting som jag gjorde september 2014:

[Novus, ordet asylsökande och flykting inte så känslomässigt laddat - Novus](#)